

SAKSPAPIR

Saksnr	Utval	Type	Dato
06/2022	Levekårsutvalet	PS	08.03.2022

Sakshandsamar	Arkiv	ArkivsakID
Ann Kristin Bolstad		21/1176

UTGREIING OM ULIKE INTERKOMMUNALE SAMARBEIDSFORMER I HØVE BARNEVERNSSAMARBEID

Kommunedirektøren sitt framlegg til vedtak:

Kommunedirektøren tilrår samarbeidsmodellen «Administrativt vertskommunesamarbeid» i det føreståande interkommunale samarbeidet med Osterøy kommune om barnevernstenesta.

Levekårsutvalet - Sak 06/2022

LEV - Behandling:

Ole Anders Brekklus stilte spørsmål ved sin habilitet då han er tilsett i barnevernet. Levekårsutvalet vedtok samrøystes at Ole Anders Brekklus er ugild i medhald av fv.l. § 6 andre ledd.

Utvalet drøfta saka.

Kommunedirektøren sitt framlegg til vedtak vart samrøystes vedteke.

LEV - Tilråding/Vedtak:

Kommunedirektøren tilrår samarbeidsmodellen «Administrativt vertskommunesamarbeid» i det føreståande interkommunale samarbeidet med Osterøy kommune om barnevernstenesta.

Saksopplysningar:

Kort om saka

Kommunelova skissera ulike interkommunale samarbeidsmodellar. Interkommunalt politisk råd kan opprettast når ein skal handsama saker som går på tvers av kommunegrensene. Dette vil typisk vera eit politisk samarbeidsorgan som handsamar generelle samfunnsspørsmål. Denne modellen kan ikkje brukes til tenesteproduksjon, og den kan heller ikkje treffa enkeltvedtak.

Kommunalt oppgåvefellesskap kan opprettast for å løyse felles oppgåver. Det er ikkje direkte avgrensningar på kor omfattande samarbeid oppgåvefellesskap kan nyttast for, men slike samarbeid kan ikkje gjevast mynde til å treffa enkeltvedtak. Vertskommunemodellen kan nyttast når ein kommune vil overlata utføringa av lovpålagte oppgåver til ein vertskommune. Vertskommunesamarbeidet opna for å treffa enkeltvedtak.

Heimel

I møte 14.12.2021, sak 119/2021 – Interkommunalt samarbeid for barnevernstenesta i Vaksdal: «Kommunestyret ber kommunedirektøren om å fortsetje prosess om felles barnevernsteneste med Osterøy kommune med mål om avtale om interkommunalt samarbeid.

Kommunestyret ber om at ein får ei utgreiing om fordeler/ulempar med dei ulike interkommunale samarbeidsformene»

Bakgrunn for saka

Interkommunalt samarbeid er særleg vanleg i Noreg. Det kan vera fleire grunnar som tilseier at kommunar vel å samarbeida. Det kan blant anna gje betre ressursutnytting gjennom stordriftsfordelar. Vidare kan det gje betre tilgang til rett kompetanse, auka kvalitet på tenestene og auka mogelegheit for å gjennomføra større statleg initierte reformer. På den andre sida kan ein seie at interkommunalt samarbeid ivaretek demokratiske omsyn, fordi kommunen må gje frå seg ei viss grad av styring og kontroll.

Interkommunalt samarbeid er heimla i kommunlova kapittel 17 – 20.

Om interkommunalt samarbeid

Kommunar kan utføra felles oppgåver gjennom eit interkommunalt samarbeid. Eit interkommunalt samarbeid skal organiserast gjennom eit interkommunalt politisk råd, kommunalt oppgåvefellesskap og vertskommunesamarbeid m.fl.

Om interkommunalt politisk råd

Interkommunalt politisk råd kan ikkje nyttast til tenesteproduksjon, og det kan heller ikkje treffa enkeltvedtak. Eit interkommunalt råd vert gjerne brukt når kommunar ynskjer å fatta felles avgjersle og handsame saker som går på tvers av kommunegrensene. Dette vil typisk vera eit politisk samarbeidsorgan som handsamar generelle samfunnsspørsmål

Om kommunalt oppgåvefellesskap

To eller fleire kommunar kan saman oppretta eit kommunalt oppgåvefellesskap for å løyse felles oppgåver. Det er kommunestyra som vedtek sjølv å oppretta eit oppgåvefellesskap. Dette kan anten opprettast som eit eige rettssubjekt eller utan eige rettssubjekt.

Ved eige rettssubjekt vert tilsetjingsforholdet til dei tilsette overført til det nye rettssubjektet. Viss ein ikkje opprettar eige rettssubjekt vil tilsetjingsforholdet vere som i dag, dvs. dei tilsette er tilsett i sin eigen kommune, men har ei avtalemessig tilknytning til oppgåvefellesskapet. Oppgåvefellesskapet må ha ein leiar som har fullmakt til å fordele oppgåver til dei tilsette som er med i oppgåvefellesskapet.

Eit oppgåvefellesskap kan ikkje gjevast mynde til å treffa enkeltvedtak. Oppgåvefellesskapet kan likevel gjevast mynde til å treffa denne typen vedtak om interne tilhøve i samarbeidet og til å forvalta tilskotsordningar.

Representantskap er øvste organ i eit kommunalt oppgåvefellesskap. Samtlege deltakarar skal vera representert og kvart kommunestyre vel sin representant. Oppgåvefellesskapet skal òg inngå ein

skriftleg samarbeidsavtale.

Kommunalt oppgåvefelleskap er føremålstenleg å nytte innan tenesteområde som økonomi, lønn, rekneskap m.m.

Om vertskommunesamarbeid

Ein kommune kan overlata utføring av lovpålagte oppgåver og delegera mynde til å treffa enkeltvedtak eller vedta forskrift til ein vertskommune så langt anna lovgjeving ikkje er til hinder for det.

Det finst to modellar for interkommunalt samarbeid:

- Administrativ vertskommunesamarbeid
- Vertskommunesamarbeid med felles folkevalgt nemnd

Kva type saker som skal delegerast er bestemmande for val av modell. Der delegasjonen omfattar saker som normalt er delegert til administrasjonen og som ikkje treng politisk handsaming, dvs. såkalt "ikkje prinsipielle saker", vil administrativt vertskommunesamarbeid vera tilstrekkeleg. Der delegasjonen skal omfatta saker av prinsipiell betydning, må modellen med felles folkevalt nemnd leggjast til grunn.

I eit administrativt vertskommunesamarbeid kan ein kommune (samarbeidskommune) avtala med en annan kommune (vertskommune) at vertskommunen skal utføra oppgåver og treffa vedtak i saker som ikkje har prinsipiell betydning.

Kommunestyret delegera sjølv mynde til å treffa vedtak som er nemnd over, ved å instruera kommunedirektøren i eigen kommune om å delegera mynde til kommunedirektøren i vertskommunen.

Ein samarbeidskommune kan gje vertskommunen instruks om korleis den delegerte mynden skal utøvast i saker som berre gjeld samarbeidskommunen eller innbyggere i denne. Om vertskommunen treff vedtak etter delegert mynde frå ein samarbeidskommune, kan samarbeidskommunen gjera om vedtaket etter reglane i forvaltningslova.

Ved oppretting av eit vertskommunesamarbeid skal det lagast ein samarbeidsavtale som regulerar samarbeidet. Den regulerar mellom anna kva oppgåver og mynde som skal overførast vertskommunen, det økonomiske oppgjeret kommunane mellom og korleis deltakarane kan tre ut av samarbeidet. Det er vertskommunen som vil ha arbeidsgjevaransvaret for dei tilsette i samarbeidet.

Kommelova kapittel 20, vertskommune, regulerar òg klagehandsaming, lovlegheitskontroll og kontrollutvalet sitt mynde i ein vertskommune.

Kommunar som deltek i eit vertskommunesamarbeid, kan avtala å oppretta ei felles, folkevalt nemnd i vertskommunen. Deltakarkommunane kan gje nemnda mynde til å treffa vedtak i alle typer saker om ikkje noko anna følgjer av lov. Det skal skje ved at kommunestyra sjølv delegera den same mynda til nemnda. Nemnda kan gje kommunedirektøren i vertskommunen mynde til å treffa vedtak i saker som ikkje har prinsipiell betydning. Kommuelova regulerar korleis deltakarar i nemnda skal vera samansett og korleis nemnda vel leiar og nestleiar.

Vertskommunesamarbeid vert gjerne brukt når kommunar vil samarbeide om lovpålagte oppgåver, blant anna offentleg utøving av mynde som barnevern, PPT, skatt/kemner m.fl.

Vurdering og konsekvensar

Interkommunalt politisk råd er ikkje aktuelt i høve interkommunalt samarbeid innan barnevern då eit slik samarbeid ikkje kan nyttast til tenesteproduksjon, og det kan heller ikkje treffa enkeltvedtak. Eit interkommunalt råd vert gjerne nytta når kommunar ynskjer å fatta felles avgjersle på generelle samfunnsspørsmål.

Når det gjeld interkommunalt samarbeid om barnevernstenesta i eit kommunalt oppgåvefellesskap er det lite teneleg å nytte denne samarbeidsmodellen. Dette fordi det ikkje er mogeleg for oppgåvefellesskapet å gjera vedtak. Det betyr for barnevern at barnevernstenesta i den enkelte kommunen må gjera vedtaket, og på førehandav vedtaket alle undersøkingar m.m. I eit kommunalt oppgåvefellesskap vil barnevernstenesta vera like sårbar i høve kapasitet og kompetanse som ein er som eige barnevernsteneste, utan noko samarbeid.

Samarbeidsmodellen som stettar behovet i barnevernstenesta i dag er eit vertskommunesamarbeid.

Den vil gjera tenesta mindre sårbar både i høve kapasitet og kompetanse i samband med ny barnevernslov. Dei tilsette vil i eit vertskommunesamarbeid verta tilsett i vertskommunen slik at kompetanse og kapasitet kan nyttast best mogeleg og føremålstenleg. Dette vil utfordra oss som samarbeidskommune, men med gode samhandlingsrutinar med dei andre tenestene for barn og unge, jamlege møteplassar og tilrettelegging av møte- og kontorlokaler som kan nyttast ved behov på Heradshuset vil denne samarbeidsmodellen vera teneleg. I eit vertskommunesamarbeid kan vertskommunen gjera vedtak i saker dei får mynde til frå samarbeidskommunen. Her gjeld det saker knytt til Lov om barnevernstenesta. Som samarbeidskommune vil ein gje frå seg mynde til vertskommunen, men kommunelova sikra likevel at ein samarbeidskommuna kan gjera om vedtak etter reglar i forvaltingslova, § 35, omgjerjing av vedtak utan klage.

Vertskommunesamarbeid med felles, folkevalgt nemnd vert oftast nytta når dei fleste saker som skal vedtakast er av prinsipiell karakter. Saker innan barnevernstenesta er regulert av Lov om barnevernstenesta og delegert til administrasjonen. I eit vertskommunesamarbeid innan barnevernstenesta vil det difor ikkje verta delegert saker av prinsipiell karakter til vertskommunen og felles folkevalt nemnd er ikkje naudsynt.